O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’mol qilishga tayyor mahsulotlar

(ЕЭК ООН 2014, IDT)

Rasmiy nashr

O‘zbekiston standartlar instituti
Toshkent

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

So‘zboshi

1 O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan **ISHLAB CHIQILDI.**

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2026-yil 21 iyuldagi 26/XSt-26-sonli buyrug‘i bilan **TASDIQLANDI.**

3 Ushbu standart ЕЭК ООН:2015 “Processed poultry meat Including ready-to-cook preparations and ready-to-eat products” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.

4 DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu milliy standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida chop etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston hududida rasmiy tarqatishning mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishlidir

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Mundarija

	Muqaddima	IV
	Minnatdorchilik	V
1	Kirish	1
1.1	Go‘sht mahsulotlari bo‘yicha UNECE standartlari	1
1.2	Qo‘llanish doirasi	2
1.2.1	Tayyorlash uchun yarim tayyor mahsulotlar	2
1.2.2	Iste’molga tayyor mahsulot	2
1.3	Atamalar lug‘ati	3
1.4	Qo‘llanma	4
1.5	Qabul qilinishi va nashr etilishi tarixi	4
2	Minimal talablar	5
3	Xaridor tomonidan belgilangan talablar	5
3.1	Qo‘shimcha talablar	5
3.2	Parranda mahsuloti turi	6
3.3	Mahsulot/qism	6
3.3.1	Mahsulot/qism kodi	6
3.3.2	Suyak	6
3.3.3	Teri	6
3.3.4	Parranda go‘shti mahsulotlari turlari	7
3.4	Ishlab chiqarish	7
3.4.1	Mahsulotni kuzatib borish	7
3.4.2	Qo‘shimcha masalliqlar	7
3.4.3	Go‘shtli yarim tayyor mahsulotlar	8
3.4.4	Ishlov berish jarayonlari	8
3.4.5	Ishlov berishdan keyingi sovitish	9
3.5	Sifat darajasi	11
3.6	Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan, pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlarning marketing o‘ramlarida ko‘rsatilishi yoki yopishtirilishi kerak bo‘lgan markirovka ma’lumotlari	11
3.6.1	Majburiy ma’lumot	11
3.6.2	Mahsulotning qo‘shimcha tavsiflari	12
3.7	Muvofiqlikni baholash talablariga oid qoidalar	12
3.8	Qadoqlash, saqlash va tashishga oid qoidalar	13
3.8.1	Bo‘lak og‘irligi	13
3.8.2	Birlamchi qadoqlash	14
3.8.3	Iste’molchi yorlig‘i	16
3.8.4	Birlamchi qadoq og‘irligi	16
3.8.5	Ikkilamchi qadoqlash	17
3.8.6	Ikkilamchi qadoq og‘irligi	18
3.8.7	Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun qadoqlash hamda qadoqlashni kodlash formati	18
4	Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar	19

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun xaridor talablarining UNECE kodi
4.1 Kuzatish bo‘limi kodi ta’rifi 19
4.2 Xaridor tomonidan belgilangan kuzatish kodining namunasi 19
Ilova: namunalar ro‘yxati 20

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Muqaddima

Qishloq xo‘jaligi sifat standartlari bo‘yicha ishchi guruh.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Yevropa iqtisodiy komissiyasi (BMT) Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari sifat standartlari bo‘yicha ishchi guruhi tomonidan ishlab chiqilgan tijorat sifat standartlari xalqaro savdoni osonlashtirishga, yuqori sifatli ishlab chiqarishni rag‘batlantirishga, rentabellikni oshirishga va iste’molchilar manfaatlarini himoya qilishga yordam beradi. UNECE standartlari hukumatlar, ishlab chiqaruvchilar, savdogarlar, import va eksport hamda boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan qo‘llaniladi.Ular yangi meva-sabzavotlar, quruq va quritilgan mahsulotlar, urug‘lik kartoshka, go‘sht, kesilgan gullar, tuxum va tuxum mahsulotlarini o‘z ichiga olgan keng ko‘lamli qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini qamrab oladi.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining har qanday a’zosi Ishchi guruh faoliyatida teng huquqli asosda ishtirok etishi mumkin. Qishloq xo‘jaligi standartlari haqida batafsil ma’lumot olish uchun bizning www.unece.org/trade/agr veb-saytimizga tashrif buyuring.

Qayta ishlangan parranda go‘shti bo‘yicha yangi Standart 2014-yil noyabr oyida Ishchi guruhning yetmishinchi sessiyasida ko‘rib chiqilgan va qabul qilingan ECE/TRADE/C/WP.7/2014/17-sonli hujjatga, shuningdek, 2015-yil noyabr oyida yetmish birinchi sessiyada ko‘rib chiqililgan va qabul qilingan ECE/CTCS/WP.7/2015/3-sonli hujjatga asoslangan.

Ushbu nashrda foydalanilgan atamalar va materiallarning taqdim etilishi Birlashgan Millatlar Tashkiloti Kotibiyatining biron-bir mamlakat, hudud, shahar yoki mintaqa yoxud ularning hokimiyat organlarining huquqiy maqomi, shuningdek, ularning chegaralari yoki hududiy chegaralarining belgilanishi bo‘yicha hech qanday fikr bildirishini anglatmaydi. Kompaniyalar nomlari yoki tijorat mahsulotlarining tilga olinishi Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan ularning ma’qullanganligini anglatmaydi.

Barcha materiallardan erkin iqtibos keltirish yoki ularni qayta chop etishga ruxsat beriladi, biroq manbaga havola ko‘rsatilishi so‘raladi.

Har qanday fikr-mulohazalar yoki savollar bilan quyidagi manzil orqali biz bilan bog‘lanishingiz mumkin:

Qishloq xo‘jaligi standartlari bo‘limi
Iqtisodiy hamkorlik va savdo boshqarmasi
Birlashgan Millatlar Tashkilotining Yevropa Iqtisodiy Komissiyasi
Palais des Nations
CH-1211 Jeneva 10, Shveysariya
E-mail: agristandards@unece.org

Ushbu standartni talqin qilish yoki qo‘llashda tushunmovchiliklar yuzaga kelganda standartning asli yozilgan tillarining biridan foydalanish tavsiya etiladi.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Minnatdorchilik

UNECE ushbu standartni tayyorlash jarayonida o‘z hissalarini qo‘shgan quyidagi delegatsiyalar: Argentina, Avstraliya, Xitoy, Yevropa Ittifoqi, Fransiya, Niderlandiya, Polsha, Rossiya Federatsiyasi va Amerika Qo‘shma Shtatlariga minnatdorchilik bildiradi. Shuningdek, GS1 va Yevropa Ittifoqi Parrandachilikni qayta ishlash va savdo uyushmasi (a.v.e.c) vakillari ham o‘z hissalarini qo‘shdilar

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

QAYTA ISHLANGAN PARRANDA GO‘SHTI, SHU JUMLADAN PISHIRISHGA TAYYOR MAHSULOTLAR VA ISTE’MOL QILISHGA TAYYOR MAHSULOTLAR

ПЕРЕРАБОТАННОЕ МЯСО ПТИЦЫ, ВКЛЮЧАЯ ГОТОВЫЕ К ПРИГОТОВЛЕНИЮ И ГОТОВЫЕ К УПОТРЕБЛЕНИЮ ПРОДУКТЫ.

PROCESSED POULTRY MEAT INCLUDING READY-TO-COOK PREPARATIONS AND READY-TO-EAT PRODUCTS

Amalga kiritish sanasi 2026 yil 1-avgustdan

1 Kirish

1.1 Go‘sht mahsulotlari uchun BMT YEIK standartlari

Go‘sht mahsulotlari uchun BMT YEIK standartlarining maqsadi xaridor va sotuvchi o‘rtasida xalqaro tilda muloqot qilishni tavsiya etish orqali savdoni rivojlantirishdan iborat. Ushbu til xalqaro savdoda keng sotiladigan go‘sht mahsulotlarini ta’riflaydi hamda muloqot va elektron savdo uchun kodlash tizimini belgilab beradi. Ushbu hujjatlar muntazam ravishda yangilab turilishi sababli go‘sht sanoati vakillari agar qo‘shimcha mahsulotlar kiritish zarur deb hisoblasalar yoki mavjud mahsulotlar noto‘g‘ri deb topilsa yoxud savdodan chiqib ketgan bo‘lsa, UNECE kotibiyatiga murojaat qilishlari tavsiya etiladi.

Ushbu matn UNECE go‘shtni standartlashtirish bo‘yicha ixtisoslashgan bo‘limi homiyligida tayyorlangan. Bu UNECE tomonidan ishlab chiqilgan yoki ishlab chiqilishi rejalashtirilgan standartlar turkumining bir qismidir.

Quyidagi jadvalda UNECE standartlari mavjud bo‘lgan yoki ishlab chiqilishining turli bosqichlarida turgan turlar, shuningdek, BMT YEIK go‘sht kodida foydalanish uchun ularning kodlari keltirilgan (4-bobga qarang).

Qo‘shimcha ma’lumot olish uchun BMT YEIK veb-saytiga tashrif buyuring: www.unece.org/trade/agr.

Go‘sht turi/xili	UNECE go‘sht turi kodi (1-ma’lumot maydoni)
Qoramol (mol go‘shti)	10
Qoramol (buzoq go‘shti)	11
Cho‘chqa (cho‘chqa go‘shti)	30
Kiyik go‘shti	20
Qo‘y (qo‘y go‘shti)	40
Echki (echki go‘shti)	50
Lama	60
Alpaka	61
Tovuq	70

Rasmiy nashr

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Kurka	71
O‘rdak	72
G‘oz	73
Quyon go‘shti	74
Ot go‘shti (Otlar)	80
Yeyishga yaroqli go‘shtning qo‘shimcha mahsulotlari	90
Chakana savdo uchun go‘sht bo‘laklari	91

1.2 Qo‘llanish doirasi

Ushbu standart qayta ishlangan parranda go‘shti, jumladan, pishirishga tayyor va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun xalqaro tilni tavsiya etadi. Bunga Gallus domesticus (tovuq), Meleagris gallopavo (kurka), Anas platyrhynchos va Cairina moschata (o‘rdak) hamda Anser va Branta (g‘oz) turlarining inson iste’moli uchun yaroqli deb sotiladigan pishirishga tayyor (RTC) yoki iste’molga tayyor (RTE) go‘sht mahsulotlari kiradi. Qayta ishlangan parranda go‘shti, jumladan, pishirishga tayyor yarim tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor go‘sht mahsulotlari quyidagi toifalarga bo‘linadi:

1.2.1 Pishirishga tayyor **yarim tayyor mahsulotlar**

Xom (pishirilmagan) – marinadlar, ziravorlar, klyar va non talqoni, tuzli eritmalar va boshqalar kabi qisman ishlov berish usullarini o‘z ichiga oladi.

Qisman pishirilgan – minimal ishlov berish yoki qisman termal ishlovdan (masalan, qisqa muddatli qovurish) o‘tgan mahsulot.

1.2.2 Iste’molga tayyor mahsulot

To‘liq pishirilgan[1] – mahsulotning markazigacha issiqlik bilan ishlov berilgan

Boshqa ishlov berish usullari[1] (masalan, dudlash, tuzlash va konservalash)

Ushbu standart xaridorlarga qayta ishlangan parranda go‘shti va go‘sht mahsulotlarini, ishlov berish, ularni qadoqlash hamda muvofiqlikni baholash bo‘yicha xalqaro savdoda sotish uchun mo‘ljallangan yaxshi tijorat amaliyotiga mos keladigan turli xil variantlarni taqdim etadi.

Qayta ishlangan parranda go‘shti, jumladan, pishirishga tayyor yarim tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor go‘sht mahsulotlarini xalqaro chegaralar orqali sotish uchun oziq-ovqat mahsulotlarini standartlashtirish va veterinariya nazorati bo‘yicha tegishli qonunchilik talablariga rioya etilishi shart. Ushbu standart boshqa joylarda belgilangan jihatlarni tartibga solishga urinmaydi va standart davomida bunday qoidalar milliy yoki xalqaro qonunchilikka yoxud import qiluvchi mamlakat talablariga havola qilinadi.

Ushbu standartda boshqa xalqaro kelishuvlar, standartlar va amaliy qoidalarga havolalar mavjud bo‘lib, ularning maqsadi mahsulot jo‘natilgandan keyin ham sifatini saqlab qolish hamda hukumatlarga oziq-ovqat gigiyenasi, markirovka va ushbu standart doirasiga kirmaydigan boshqa masalalar bo‘yicha yo‘l-yo‘riq ko‘rsatishdan iboratdir. Codex Alimentarius komis-siyasining standartlari, yo‘riqnomalari va amaliyot kodekslariga murojaat qilinishi kerak

1. Oziq-ovqat xavfsizligi talablarini bajarish maqsadida

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

1.3 Atamalar lug‘ati[2]

Pishirish: issiqlik nurlanishi emas, balki konveksiya usulida uzoq muddatli quruq issiqlikdan foydalanadigan oziq-ovqat tayyorlash usuli; odatda pechda, shuningdek, issiq kul yoki qizdirilgan toshlar ustida amalga oshiriladi.

Klyar: turli xil oziq-ovqat mahsulotlarini tayyorlash uchun ishlatiladigan bir yoki bir nechta don mahsulotlaridan iborat yarim suyuq aralashma. Ko‘pgina klyarlar quruq unni suv, sut yoki tuxum kabi suyuqliklar bilan aralashtirish orqali tayyorlanadi; xamir, shuningdek, donlarni suvda ivitib, ularni ho‘l holda maydalash orqali ham tayyorlanishi mumkin. Ko‘pincha pishirish jarayonida klyarni havolantirish va yumshoq qilish uchun qabartma kabi ko‘pirtiruvchi vosita qo‘shiladi yoki bu maqsad hamda ta’m berish uchun aralashma tabiiy ravishda mumkin.

Non talqoniga belash: non talqoni yoki ziravorlar qo‘shilgan maxsus aralashmadan tayyorlanadigan, don mahsulotlaridan olingan quruq qoplama. Non talqoniga belash bu oziq-ovqat mahsulotiga nonga o‘xshash qoplama surtish jarayonini ham anglatishi mumkin.

Bog‘lovchi modda: go‘sht mahsulotining strukturaviy mustahkamligini ta’minlash uchun qayta ishlash jarayonida bir xil aralashtiriladigan moddalar.

Qobiq: go‘sht mahsuloti yoki tayyorlanayotgan aralashmaga bevosita tegib turadigan o‘ram yoki qobiq bo‘lib, unda texnologik ishlab chiqarish jarayoni amalga oshiriladi.

Marinad: parranda go‘shti mahsulotlari uchun tayyorlanadigan pishirish muhiti bo‘lib, u suyuq bulyondagi tuz, ziravorlar, ko‘katlar, piyoz va go‘shtlar bilan cheklanmagan holda tarkib topgan bo‘ladi. Marinad qayta-qayta ishlatish "qayta foydalanilgan marinad" deb ataladi. Bu mahsulotga o‘ziga xos ta’m va hid bag‘ishlashi mumkin.

Quritish: oziq-ovqat mahsulotlaridan suvni chiqarib tashlash orqali amalga oshiriladigan saqlash usuli.

Ko‘zga ko‘rinadigan najas bilan ifloslanish va ovqat hazm qilish yo‘li tarkibi: hayvonning oshqozon-ichak traktidan chiqadigan chiqindi mahsulot.

To‘ldirma: boshqa bir oziq-ovqat mahsulotidagi bo‘shliqni to‘ldirish uchun ishlatiladigan iste’mol qilinadigan modda yoki aralashma.

Oziq-ovqat tarkibiy qismi: yakuniy oziq-ovqat mahsulotini tayyorlashda foydalaniladigan oziq-ovqat komponentlaridan biri.

Meva: urug‘li o‘simlikning iste’mol qilinadigan ko‘payish organi; ayniqsa: urug‘i bilan bog‘liq shirin etga ega bo‘lgan qismi.

Qovurish: yog‘ yoki moyda pishirish yoki pishirilishni nazarda tutuvchi oziq-ovqat mahsulotlarini tayyorlash usuli.

Xushbo‘y ko‘katlar: ta’m berish uchun ishlatiladigan har qanday o‘simliklar bo‘lib, o‘simlikning yashil bargli qismlarini (yangi yoki quritilgan holda) anglatadi.

Marinadlash (kislotali ingredientlar): oziq-ovqat mahsulotlarini pishirishdan oldin ziravorlangan, ko‘pincha kislotali suyuqlikda ivitib qo‘yish jarayoni. Marinad deb ataluvchi mazkur suyuqlik kislotali ingredientlardan yoki fermentativ xususiyatga ega bo‘lishi mumkin.

---

2. Import qiluvchi mamlakatning talablari quyida keltirilgan tavsiflardan ustun turadi.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Ushbu ingredientlarga qo‘shimcha ravishda marinad ko‘pincha oziq-ovqat mahsulotlariga yanada ko‘proq ta’m berish uchun yog‘lar, ko‘katlar va ziravorlarni o‘z ichiga oladi. U oziq-ovqat mahsulotlariga ta’m berish va go‘shtning qattiqroq bo‘laklarini yumshatish uchun keng qo‘llaniladi.

Mexanik usulda ajratilgan go‘sht (MSM) yoki mexanik usulda suyakdan tozalangan go‘sht (MDM) — bu parranda go‘shtini yuqori bosim ostida elak yoki shunga o‘xshash moslamadan o‘tkazish orqali suyakni yeyishli go‘sht to‘qimalaridan ajratib olinadigan, xamirsimon qoplama ko‘rinishdagi go‘sht mahsulotidir.

Kotlet: odatda disk shaklida tekislangan, maydalangan yoki maxsus qolipga solingan go‘sht bo‘lagi. Go‘sht qattiq bosilib, kerakli shaklga keltiriladi, zarur hollarda pishiriladi va shu ko‘rinishda dasturxonga tortiladi.

Qoplama qatlami: qoplash tizimining asosiy tarkibiy qismi. Ushbu qatlam ozuqa mahsulotini keyingi qoplama qatlamlarini samarali yopishtirish va tizimni to‘liq shakllantirish uchun tayyorlab beradi.

Texnologik yordamchi moddalar: tayyor oziq-ovqat mahsulotida hech qanday texnik yoki funksional ta’sir ko‘rsatmaydigan, biroq ushbu mahsulot tarkibiga boshqa bir xomashyo orqali o‘tishi mumkin bo‘lgan moddalardir. Mazkur moddalar o‘z vaqtida, ya’ni dastlabki mahsulotni tayyorlash jarayonida texnik vazifani bajargan bo‘ladi.

Qovurish: bu ochiq olov, pech yoki boshqa issiqlik manbai yordamida quruq haroratda pishirish usuli. Qovurish bilvosita, tarqalgan issiqlikdan (masalan, pechda) foydalanadi va go‘shtni katta, butun bo‘lak holda sekin pishirish uchun mos keladi.

Dudlash: oziq-ovqat mahsulotlarini yonayotgan yoki cho‘g‘lanayotgan o‘simlik materiallaridan chiqadigan tutun ta’siriga solish orqali ularga ta’m berish, pishirish yoki saqlash jarayonidir. Dudlashning bir nechta turlari mavjud, jumladan sovuq va issiq dudlash, shuningdek, tutunda qovurish yoki tutunda pishirish.

Ziravor: oziq-ovqat mahsulotlariga ta’m berish, rang berish yoki ularni saqlash uchun asosan ishlatiladigan quritilgan urug‘, meva, ildiz, po‘stloq yoki o‘simlik moddasidir.

Termik ishlov berish: bu ma’lum bir natijaga erishish, masalan, oziq-ovqat mahsulotlarini kerakli darajada tayyor holga keltirish uchun odatda yuqori haroratdan foydalanish jarayonidir.

Sabzavotlar: odatda yeyiladigan qismi uchun o‘stiriladigan va ko‘pincha iste’mol qilinadigan o‘t o‘simliklardir (masalan, karam, loviya yoki kartoshka).

1.4 Qo‘llanma

Yetkazib beruvchilar shartnoma va texnik shartlarning barcha talablariga javob beradigan mahsulotlarni yetkazib berish uchun javobgardirlar hamda mazkur talablarga rioya etilishini kafolatlovchi sifat nazorati tizimini joriy etishlari tavsiya etiladi.

Mahsulotlarning ushbu batafsil talablarga muvofiqligini kafolatlash uchun xaridorlar xaridor tomonidan belgilangan variantlarga muvofiqligini tekshirish maqsadida mustaqil, xolis uchinchi tomon xizmatlaridan foydalanishlari mumkin. Ushbu standart, qoidalarni osonroq tushunish uchun tanlab olingan qayta ishlangan parrandachilik mahsulotlarining, shu jumladan pishirishga tayyor yarim tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlarning tasviriy foto-suratlarini o‘z ichiga oladi.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

1.5 Qabul qilinishi va nashr etilish tarixi

Ixtisoslashtirilgan seksiyaning tavsiyasiga binoan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari sifati bo‘yicha ishchi guruh o‘zining 2014-yil noyabr oyida bo‘lib o‘tgan yetmishinchi sessiyasida qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan, pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun standartni qabul qildi.

Go‘sht mahsulotlari uchun BMT YEIK standartlari nashr etilganidan uch yil o‘tgach, to‘liq ko‘rib chiqiladi. Ko‘rib chiqish natijalariga ko‘ra, zaruriyat tug‘ilganda standartlarning yangi tahrirlari chop etiladi. Zudlik bilan e’tibor qaratishni talab qiluvchi o‘zgartirishlar BMT YEIK ning www.unece.org/trade/agr/standards.htm manzilidagi rasmiy veb-saytida e’lon qilib boriladi.

2 Minimal talablar

Barcha go‘sht mahsulotlari oziq-ovqat xavfsizligi va nazorati bo‘yicha amaldagi qoidalarga muvofiq doimiy faoliyat yurituvchi korxonalarda so‘yilgan parrandalardan olingan bo‘lishi shart. Qayta ishlangan parranda go‘shti, jumladan, pishirishga tayyor hamda iste’molga tayyor mahsulotlar tarkibidagi go‘sht mahsulotlari quyidagi talablarga javob beradigan parranda go‘shtidan olingan bo‘lishi shart:

Har qanday begona jism va hidlardan xoli (masalan, shisha, rezina, plastmassa, metall)[3]

Ko‘rinib turadigan axlat va hazm qilish tizimi ajralmalari bilan ifloslanmagan bo‘lishi kerak.

Noto‘g‘ri qon ketish holatlaridan xoli.

Ichki organlar, nafas yo‘li, qizilo‘ngach, rivojlangan jinsiy a’zolar va o‘pkadan xoli bo‘lishi kerak[4]

Patlar va qon quyilish belgilaridan amalda xoli bo‘lishi kerak.[5]

Muzlatgichda kuyish belgilaridan xoli bo‘lishi kerak[6]

Rang o‘zgarishi belgilaridan xoli bo‘lishi kerak[3]

Import qiluvchi mamlakatning kimyoviy qoldiqlar bo‘yicha qoidalariga rioya qilishi kerak.

3 Xaridor tomonidan belgilangan talablar

Quyidagi kichik bo‘limlarda xaridor tomonidan belgilanishi mumkin bo‘lgan talablar hamda BMT YEIK ning “Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan, pishirishga tayyor va iste’molga tayyor mahsulotlar” kodida (4-bobga qarang) foydalaniladigan kodlar keltirilgan. Qadoqlash uchun BMT YEIK kodi 3.8-bo‘limda ta’riflangan.

---

[3] Xaridor talabiga binoan go‘sht mahsulotlari metall zarralarini aniqlash tekshiruvidan o‘tkaziladi.

[4] Agar ushbu a’zolar belgilangan mahsulotning tarkibiy qismi bo‘lmasa.

[5] Bu holatga faqat sotuvchi tomonidan oshkor etilgan taqdirda hamda milliy qonunchilik va tanlangan sifat yoki nav darajasida ruxsat berilgan bo‘lsagina yo‘l qo‘yilishi mumkin.

[6] Muzlatgich kuyishi – muzlatilgan mahsulot yuzasining lokal yoki keng ko‘lamli qaytmas suvsizlanishi bo‘lib, u qisman yoki to‘liq holda dastlabki rangning o‘zgarishi (odatda ochroq rangga kirishi) va/yoki tekstura xususiyatlarining buzilishi (quruq, g‘ovaksimon bo‘lib qolishi) bilan namoyon bo‘ladi

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

3.1 Qo‘shimcha talablar

Kodda nazarda tutilmagan (masalan, 9-kod — “boshqa” ishlatilganda) yoki mahsulot yoxud qadoqlash tavsifiga qo‘shimcha aniqlik kirituvchi xaridor tomonidan belgilangan qo‘shimcha talablar xaridor va sotuvchi o‘rtasida kelishilgan hamda tegishli tartibda hujjat-lashtirilgan bo‘lishi shart.

3.2 Parranda mahsuloti turi

1.1-bo‘limda belgilanganidek, 1-ma’lumotlar maydonidagi pishirishga tayyor (RTC) yoki iste’molga tayyor (RTE) mahsulotlar uchun kod 70, 71, 72, 73 yoki ularning kombinatsiyasi hisoblanadi.

3.3 Mahsulot/qism

3.3.1 Mahsulot/qism kodi

2-ma’lumotlar maydoni uchun to‘rt xonali mahsulot kodlari namunalari tegishli UNECE tur standartlarining‘tana go‘shti va qismlari (carcass and parts) bo‘limining 5-bobida belgilangan

3.3.2 Suyak

Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor va iste’molga tayyor mahsulotlarning suyak holati bo‘yicha taqdimoti quyidagicha farqlanadi.

Suyak kodi (3a-ma’lumotlar maydoni)	***Kategoriya***	***Tavsif***
0	Aniqlanmagan	
1	Suyakli	Mahsulotdan suyaklar olib tashlanmagan
2	Qisman suyakdan ajratilgan	Mahsulotdagi suyaklarning bir qismi olib tashlangan, lekin hammasi emas
3	Suyaksiz	Mahsulotdan barcha suyaklar olib tashlangan
4-9	Kodlar ishlatilmaydi	

3.3.3 Teri

Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor (RTC) hamda iste’molga tayyor (RTE) mahsulotlar savdo uchun terili yoki terisiz ko‘rinishda taqdim etilishi mumkin. Terili tana go‘shti va uning bo‘laklari “sariq” va “oq” teri ranglarida taqdim etiladi. Teri bo‘yicha tanlovlar quyidagicha:

Teri kodi (3b-ma’lumotlar maydoni)	***Kategoriya***	***Tavsif***
0	Aniqlanmagan	
1	Terili, rangi belgilanmagan	Terisi oq yoki sariq rangdagi mahsulot; xaridorning roziligisiz oq terili va sariq terili mahsulotlar bir turkumda aralashtirilmasligi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

2	Terili, oq teri	Terisi oqish rangdagi mahsulot
3	Terili, sariq teri	Terisi sarg‘ish rangdagi mahsulot
4	Terisiz	Barcha terisi olib tashlangan mahsulot
5-9	Kodlar ishlatilmaydi	

3.3.4 Parranda go‘shti mahsulotlari turlari

Xaridor tayyor taom (RTE) va pishirish uchun tayyor (RTC) mahsulotlarda foydalaniladigan go‘sht turini belgilashi mumkin

Go‘sht turlari kodlari	**Kategoriya/Tavsif**
00	Koddan foydalanilmaydi
01	Butun tana
02	Butun mushak qismlari
03	Butun mushak kesimlar
04	Maydalangan va shakllantirilgan go‘sht
05	MSM qo‘shilgan xomashyo aralashmasi
06	MSM qo‘shilmagan xomashyo aralashmasi
07	MSM
08	Qirqimlar
09	Koddan foydalanilmaydi

3.4 Ishlab chiqarish

3.4.1 Mahsulotni kuzatib boorish/Kuzatuvchanlik

Xaridor tomonidan belgilangan ishlab chiqarish tarixi va kelib chiqishiga oid talablar kuzatuvchanlik tizimlarini joriy etishni talab qiladi. Kuzatuvchanlik ishlab chiqarishning barcha tegishli bosqichlarida mahsulotlar yoki mahsulot partiyalari/ to‘plari identifikatsiya qilishning tekshirilishi mumkin bo‘lgan usulini talab qiladi. Kuzatuvchanlik yozuvlari keltirilgan da’volarni tasdiqlay olishi shart, tartib-taomillarning muvofiqligi esa 3.7-bo‘limda keltirilgan muvofiqlikni baholash talablariga oid qoidalarga muvofiq tasdiqlangan bo‘lishi kerak.

Ushbu hujjatdagi jadvallarda keltirilgan xaridor talablari, qayta ishlangan parranda go‘shti, jumladan, pishirish uchun tayyor va tayyor taom mahsulotlarini xarid qilishdan oldin kelishib olinishi kerak.

3.4.2 Qo‘shimcha masalliqlar

Xaridor RTE va RTC mahsulotlarida foydalanish uchun maxsus qo‘shimchalar, oziq-ovqat ingredientlari, to‘ldirgichlarni belgilashi mumkin. Ushbu mahsulotlar import qiluvchi mamlakat qonunchiligi talablariga muvofiq bo‘lishi hamda xaridor va sotuvchi o‘rtasidagi o‘zaro kelishuv asosida amalga oshirilishi shart. Mahsulot variantlarining ko‘pligini inobatga olgan holda xaridor va sotuvchi o‘rtasidagi kelishuv rasman tasdiqlangan bo‘lishi shart.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Qo‘shimcha ingredientlar kodlari	Kategoriya/Tavsif
00	Koddan foydalanilmaydi
01	Hech qanday qo‘shimcha oziq-ovqat ingredient-larisiz
02-09	Koddan foydalanilmaydi
10	Oziq-ovqat ingredientlari
11-19	Koddan foydalanilmaydi
20	To‘ldirgichlar yoki ichliklar
21-29	Koddan foydalanilmaydi
30	Oziq-ovqat ingredienti (S), to‘ldirgich (S), Ichini to‘ldirish (S)
31-100	Koddan foydalanilmaydi

3.4.3 Go‘shtli yarim tayyor mahsulotlar

Xaridor o‘z mahsulotlari uchun tayyorlash turlarini, shu jumladan marinadlash, unga belash, klyar va non talqoniga belash usullarini belgilashi mumkin

Tayyorlash usullari kodlari	Kategoriya/Tavsif
00	Koddan foydalanilmaydi
01	Ishlov berilmagan
02	Marinadlash
03	Unga belash
04	Klyar
05	Non talqoniga belash
06	Unga belash, klyar va non talqoniga belash
07	Klyar va non talqoniga belash
08-09	Koddan foydalanilmaydi

3.4.4 Ishlov berish jarayonlari

Xaridor mahsulotga ishlov berish turini yoki usullar kombinatsiyasini belgilashi mumkin.

Termik ishlov berish kodlari	Kategoriya/Tavsif
01	Pishirish
02-09	Koddan foydalanilmaydi
10	Qaynatish
11-19	Koddan foydalanilmaydi
20	Sho‘r suv
21-29	Koddan foydalanilmaydi
30	Konservalash
31-39	Koddan foydalanilmaydi
40	Qovurish

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

41-49	Koddan foydalanilmaydi
50	Dimlab pishirish
51-59	Koddan foydalanilmaydi
60	Dudlash
61-69	Koddan foydalanilmaydi
70	Quruq holda konservalash
71-99	Koddan foydalanilmaydi

3.4.5 Ishlov berishdan keyingi sovitish

Qayta ishlangan parranda go‘shti, jumladan, pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar sovitilgan, muz bilan idishda sovitilgan, quruq muz bilan sovitilgan, yengil muzlatilgan, muzlatilgan, chuqur muzlatilgan, muz qobig‘isiz alohida (tez) muzlatilgan[7] chuqur muzlatilgan yoki muz muz qobig‘isiz alohida tez muzlatilgan ko‘rinishda taqdim etilishi mumkin. Barcha toifalar barcha hududlarda qo‘llanilmasligi mumkin. Mahsulotni sovitish usuliga qarab uning og‘irligidagi yo‘l qo‘yiladigan chetga chiqishlar xaridor va sotuvchi o‘rtasida kelishib olinishi kerak. Ta’minot zanjiri davomida mahsulotning ichki harorati bir xilligini ta’minlash uchun atrof-muhit haroratini saqlash operatorning mas’uliyatidir. Harorat belgilangan me’yorlarga muvofiq bo‘lishi shart:

Muzlatish kodi (4-ma’lumotlar maydoni)	**Toifa**	**Tavsif**
0	Belgilanmagan	
1	Sovitilgan	So‘yishdan keyingi sovitish jarayonidan so‘ng, mahsulotning ichki harorati har doim $-2°C$ dan past bo‘lmagan va $+4,0°C$ dan yuqori bo‘lmagan darajada saqlanadi.
2	Muz qo‘shilgan holda sovitilgan	So‘yishdan keyingi sovitish jarayonidan so‘ng, mahsulotning ichki harorati har doim $-2,0°C$ dan past bo‘lmagan va $+4,0°C$ dan yuqori bo‘lmagan darajada saqlanadi va mahsulot idishga muz (quruq muz emas, balki muzlatilgan suv) bilan birga joylanadi.
3	Quruq muz (CO_2) qo‘shilgan holda sovitilgan	So‘yishdan keyingi sovitish jarayonidan so‘ng, mahsulotning ichki harorati har doim $-2,0°C$ dan past bo‘lmagan va $+4,0°C$ dan yuqori bo‘lmagan darajada saqlanadi va

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO‘JALIGI VAZIRLIGI

		mahsulot idishga quruq muz (CO_2) bilan birga joylanadi.
4	Chuqur sovitilgan	Muzlatish jarayonidan so‘ng, mahsulotning ichki harorati har doim $-12°C$ dan past bo‘lmagan va $-2,0°C$ dan yuqori bo‘lmagan darajada saqlanadi
5	Muzlatilgan	Muzlatish jarayonidan so‘ng, mahsulotning ichki harorati har doim $-12°C$ yoki undan past darajada saqlanadi
6	Chuqur muzlatilgan	Muzlatish jarayonidan so‘ng, mahsulotning ichki harorati har doim $-18°C$ yoki undan past darajada saqlanadi.
7	Alohida (tez) chuqur muzlatilgan, muz qobig‘isiz	Mahsulot qadoqlashdan oldin alohida-alohida muzlatiladi va muzlatish jarayonidan so‘ng uning ichki harorati har doim $-18°C$ yoki undan past darajada saqlanadi
8	Alohida (tez) chuqur muzlatilgan, muz qobig‘i bilan	Mahsulot qadoqlashdan oldin alohida-alohida muzlatiladi va muzlatish jarayonidan so‘ng uning ichki harorati har doim $-18°C$ yoki undan past darajada saqlanadi. Muz qobig‘ini hosil qilish usuli va etiketkadagi atamalar xaridor va sotuvchi o‘rtasida kelishib olinishi shart. Qo‘llanilgan usul va muz qobig‘i hisobiga mahsulot og‘irligining ortishi mahsulot tavsifi/etiketkasida ko‘rsatilishi kerak
9	Boshqa	Xaridor va sotuvchi o‘rtasida kelishilgan har qanday boshqa sovitish usulini tavsiflash uchun ishlatilishi mumkin.

[7] Quruq muz mahsulot bilan to‘g‘ridan-to‘g‘ri aloqada bo‘lmasligi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

[8] Ushbu sovutish usulidan faqat chakana savdo uchun qisqa muddatli saqlash maqsadida foydalanish kerak.

[9] Alohida (tez) chuqur muzlatilgan mahsulotlar uchun vaqt va harorat rejimlariga import qiluvchi mamlakatning tegishli qonunchiligi asosida rioya qilinishi shart. Misol: Yevropa Ittifoqining tegishli qonunchiligi (qarang: 89/108/EEC direktivasi) talablariga javob berish uchun harorat kamida 5 mm/soat tezlikda pasaytirilishi kerak.

3.5 Sifat darajasi

Sifat darajasi import qiluvchi mamlakat talablariga muvofiq bo‘lishi shart.

Parranda go‘shtidan tayyorlangan mahsulot/yarim tayyor mahsulot quyidagi organoleptik ko‘rsatkichlarga javob berishi kerak:

Tashqi ko‘rinishi va rangi bo‘yicha: go‘sht mahsulotlari va yarim tayyor mahsulotlarning yuzasi, o‘ramlari yoki qobiqlari ifloslanmagan bo‘lishi, o‘ramlari shikastlanmagan bo‘lishi kerak; bo‘laklash jarayoni bundan mustasno, agar mahsulot shakli ishlab chiqarish jarayoniga bevosita mos kelmasa, u deformatsiyaga uchramasligi lozim; dudlangan mahsulotning yuzasi katta dog‘larsiz va kuyindi bilan ifloslanmagan holda bir tekisda dudlangan bo‘lishi kerak.

Kesimda: mahsulotning ko‘rinishi va rangi tarkibiy qismlar hamda qo‘llanilgan texnologik jarayonga mos kelishi, tarkibida tog‘ay va ishlov berilmagan qismlar bo‘lmasligi kerak; to‘ldiruvchili yarim tayyor mahsulotlar/mahsulotlarda to‘ldiruvchi bog‘lovchi moddadan o‘z-o‘zidan ajralib chiqmasligi kerak; mahsulot kesilganda suv va yog‘ ajralib chiqmasligi lozim.

Konsistensiyasi: tarkibiy qismlarga xos bo‘lishi, tilimlanadigan yoki surtish mumkin bo‘lgan darajada bo‘lishi kerak.

Hidi: ishlatilgan ingredientlarga, dudlangan mahsulotlar holatida esa dudlanish jarayoniga xos bo‘lishi hamda har qanday begona hidlardan xoli bo‘lishi kerak.

Ta’mi: ishlatilgan ingredientlarga, dudlangan mahsulotlar holatida esa dudlanish jarayoniga xos bo‘lishi hamda har qanday begona ta’mlardan xoli bo‘lishi kerak.

Tayyorlash/ishlab chiqarish jarayonidan so‘ng, go‘sht mahsuloti imkon qadar tezroq, mahsulotning ichki harorati guruh tasnifi mezonlariga mos keladigan tarzda saqlanishi kerak.

3.6 Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlarining savdo qadoqlari o‘ramlarida ko‘rsatilishi yoki yopishtirilishi kerak bo‘lgan markirovka ma’lumotlari

3.6.1 Majburiy ma’lumot

Import qiluvchi mamlakatlarning milliy talablariga zarar yetkazmagan holda quyidagi ro‘yxatda qadoqlangan qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor yarim tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor go‘sht mahsulotlari yorliqlarida ko‘rsatilishi shart bo‘lgan ma’lumotlar keltirilgan:

Mahsulot nomi

Ingredientlar/tarkibi

Sog‘liqni saqlash tamg‘asi/inspeksiya tamg‘asi

Har bir mamlakat talablariga muvofiq sotish muddati yoki iste’mol qilishning oxirgi muddati

Saqlash sharoitlari: masalan, “XX ºC yoki undan past haroratda saqlansin”

Qadoqlash, tarqatish (distribyutor) yoki jo‘natuvchining identifikatsiya ma’lumotlari

Sof og‘irligi kg da (ixtiyoriy ravishda funtda ham)

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Pishirish bo‘yicha tavsiyalar

3.6.2 Mahsulotning qo‘shimcha tavsiflari

Mahsulot yorliqlarida import qiluvchi mamlakat qonunchiligida talab qilingan, xaridorning iltimosiga binoan yoki ishlab chiqaruvchining tanloviga ko‘ra boshqa mahsulot oid ma’lumotlar ham aks ettirilishi mumkin. Agar keltirilgan bo‘lsa, bunday mahsulot oid ma’lumotlar (ko‘rsatkichlari) tekshirilishi mumkin bo‘lishi shart (shuningdek, 3.4.1-bandga qarang)

Bunday mahsulot ko‘rsatkichlariga quyidagi misollar kiradi:

Ishlab chiqarilgan mamlakat: Ushbu standartda “Ishlab chiqarilgan mamlakat” atamasi qadoqlash jarayoni aynan shu mamlakatda amalga oshirilgan mahsulotlarga nisbatan qo‘llaniladi. Agar yangi mahsulot boshqa mamlakatlardan keltirilgan bo‘lsa, ushbu mamlakatlar ro‘yxati ko‘rsatilishi kerak.

Qayta ishlash/qadoqlash sanasi

Sifat/nav/tasnif

Pishirishga tayyor yoki iste’molga tayyor

Import qiluvchi mamlakat talablariga muvofiq qo‘shilgan suvning foiz miqdori.

3.7 Muvofiqlikni baholash talablariga oid qoidalar

Xaridor mahsulot sifati/navini/tasnifini, standartning xaridor tomonidan belgilangan variantlarini va/yoki mahsulot partiyasini identifikatsiya qilish uchinchi tomonidan muvofiqlikni baholashni talab qilishi mumkin. Individual yoki majmuaviy muvofiqlikni baholash quyidagicha tanlanishi mumkin:

Sifat/nav/tasnif bo‘yicha muvofiqlikni baholash (sifat): uchinchi tomon mahsulotning talab qilingan sifat darajasiga javob berishini tekshiradi va sertifikatlaydi. Uchinchi tomon sertifikatlashtirish organi nomi va foydalaniladigan sifat darajasi standarti 3.1-bandda ko‘rsatilganidek belgilanishi shart.

Savdo standarti bo‘yicha muvofiqlikni baholash (savdo standarti): uchinchi tomon mahsulotning sifat darajasidan tashqari, ushbu savdo standartida ko‘rsatilgan xaridor belgilagan variantlarga muvofiqligini tekshiradi va sertifikatlaydi. Uchinchi tomon sertifikatlashtirish organi nomi 3.1-bandda ko‘rsatilganidek belgilanishi shart. Ixtiyoriy ravishda, xaridor uchinchi tomon sertifikatlashtirish organi nomidan so‘ng sertifikatlanishi kerak bo‘lgan xaridor tomonidan belgilangan muayyan variantlarni ko‘rsatishi mumkin.

Tayyor mahsulot turkumini identifikatsiya qilish bo‘yicha muvofiqlikni baholash (tayyor mahsulot partiyasi ID): uchinchi tomon mahsulotning kuzatilishi (treysi) belgilangan talablarga javob berishini sertifikatlaydi. Uchinchi tomon sertifikatlashtirish organi nomi va talablar 3.1-bandda ko‘rsatilganidek belgilanishi shart.

Muvofiqlikni baholash kodi (14-ma’lumotlar maydoni)	**Kategoriya**
0	Ko‘rsatilmagan
1	Sifat, nav, tasnif, muvofiqlikni baholash
2	Savdo standartlariga muvofiqlikni baholash

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

3	Tayyor mahsulot turkumini identifikatsiyalash (tayyor mahsulot partiyasi ID) bo‘yicha muvofiqlikni baholash
4	Sifat va savdo standartlariga muvofiqlikni baholash
5	Sifat va tayyor mahsulot partiyasi identifikatori (ID) bo‘yicha muvofiqlikni baholash
6	Savdo standartlari va tayyor mahsulot turkumi identifikatori (ID) bo‘yicha muvofiqlikni baholash
7	Sifat, savdo standartlari va tayyor mahsulot turkumi identifikatori (ID) bo‘yicha muvofiqlikni baholash
8	Koddan foydalanilmaydi
9	Boshqa

3.8 Qadoqlash, saqlash va tashishga oid qoidalar

Jo‘natishdan oldin saqlash shartlari va tashish uchun foydalaniladigan uskunalar qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan, pishirishga tayyor mahsulotlar va iste'molga tayyor mahsulotlarning (sovitilgan yoki muzlatilgan) fizik va ayniqsa termal holatiga mos bo‘lishi hamda import qiluvchi mamlakat talablariga javob berishi kerak. Xalqaro tez buziladigan oziq-ovqat mahsulotlarini tashish va buning uchun foydalaniladigan maxsus jihozlar to‘g‘risidagi BMT Yevropa Iqtisodiy komissiyasi bitimi (ATP) qoidalari alohida e’tiborga loyiqdir (www.unece.org/trans/main/wp11/atp.html).

3.8.1 Bo‘lak og‘irligi

«Bo‘lak» deganda yakka tartibdagi tayyor mahsulot tushuniladi.

Og‘irlik diapazoni sifatida ham ko‘rsatilishi mumkin. Og‘irlik diapazonlarini belgilash hamda ularning qo‘llanilishi va tekshirilishi xaridor va sotuvchi o‘rtasida kelishilishi lozim.

Xaridor va sotuvchi alohida mahsulot bo‘lagining vazni bo‘yicha quyidagicha kelishib olishlari mumkin:

Bo‘lak vazni kodi (ma’lumotlar maydoni P1)	**Kategoriya/Tavsif**
0	Belgilanmagan
1	Belgilangan vazn oralig‘i
2	Belgilangan vazn
3-8	Kodlar ishlatilmagan
9	Boshqa

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

3.8.2 Birlamchi qadoqlash

Birlamchi qadoq mahsulot bilan bevosita kontaktda bo‘ladi hamda mahsulotni iste’molchi yoki muassasaviy hajmdagi birliklarga ajratish uchun ishlatiladi va tashish jarayonida yuk konteyneri ichiga joylashtiriladi. Birlamchi qadoq ichiga bir yoki bir nechta dona joylashtirilishi mumkin. Birlamchi qadoq quyidagicha belgilanishi mumkin:

Birlamchi qadoq kodi (ma’lumotlar maydoni P2)	Kategoriya	Tavsif
00	Belgilanmagan	
01	Plastik qop	Mahsulotni o‘rash uchun mo‘ljallangan, sanoat usulida yopiladigan egiluvchan plastik plyonkadan tayyorlangan qadoq. Quti ichidagi plastik plyonkali qoplama yuk tashish konteynerining bir qismi hisoblanadi va u ichki qadoq hisoblanmaydi.
02	Vakuumli qadoqlangan plastik paket	Havo vakuum yordamida chiqarib yuborilishi va issiqlik orqali yopishtiruvchi qopqoq yordamida mahsulotga yopishib turuvchi plastik paket yoki boshqa shunga o‘xshash material.
03	Plastik paket, qayta yopi-ladigan (zip-paket)	Qayta-qayta ochish va yopish imkonini beruvchi o‘zaro qulflanuvchi (zip) qismga ega bo‘lgan plastik paket yoki boshqa shunga o‘xshash material.
04	Modifikatsiyalangan at-mosferali plastik paket	Mahsulot sifatini saqlashga yordam berish uchun gaz bilan to‘ldirilgan va germetik yopilgan plastik paket yoki boshqa shunga o‘xshash material.
05	Pufakchali o‘ram, porsiyali qadoqlash	Mahsulotning alohida porsiyalarini (o‘lchamli qismlarini) joylashtirish uchun foydalaniladigan plastik paket

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

		yoki boshqa shunga o‘xshash material.
06	Patnisli qadoq	Polistirol yoki shunga o‘xshash boshqa plastik materialdan tayyorlangan, yassi tubli, patnis shaklidagi idish. Mahsulot patnisga joylashtiriladi va so‘ngra mahsulotni to‘liq qoplab turuvchi plastik plyonka bilan o‘raladi. Ortiqcha namlikni shimib olish uchun patnis ichiga, mahsulot ostiga namlikni yutuvchi yostiqcha joylashtirilishi mumkin
07	Modifikatsiyalangan muhitdagi patnisli qadoq	Polistirol yoki shunga o‘xshash boshqa plastik materialdan tayyorlangan sayoz, yassi tubli idish. Mahsulot patnisga namlikni yutuvchi yostiqcha ustiga joylashtiriladi, so‘ngra patnis va mahsulotni to‘liq qoplovchi plastik plyonka bilan o‘raladi. Mahsulot sifatini saqlab qolish maqsadida o‘ram ichiga gaz to‘ldiriladi va germetik tarzda yopiladi.
08	Stakan/idish	Yassi tubli, qopqoq bilan yopiladigan, qog‘oz, plastik yoki boshqa qattiq va suv o‘tkazmaydigan materialdan tayyorlangan idish.
09	Karton quti	Mahsulotni o‘z ichiga oladigan va qadoqlash idishining ichiga joylashtiriladigan qog‘oz idish. Karton quyidagicha bo‘lishi mumkin: (1) yuzasi mum bilan shimdirilgan va/yoki qoplangan, yoki (2) plastik plyonka yoki boshqa polietilen paket bilan ichki qoplamaga ega. Karton sanoat usullari yordamida yopiladi. Agar ushbu qadoqlash turi tanlansa,

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

		xaridor karton joylashtiriladigan qadoqlash idishining turini ham ko‘rsatishi shart.
10-97	Kodlar ishlatilmagan	
98	Qadoqlanmagan	Mahsulot iste’mol yoki muassasa (sanoat) hajmidagi birliklarga qadoqlanmagan (masalan, mahsulot to‘g‘ridan-to‘g‘ri qaytariladigan plastik idish, qoplamali quti yoki yirik hajmli konteyner kabi qadoqlash idishlariga solingan).
99	Boshqa	

3.8.3 Iste’molchi yorlig‘i

Birlamchi o‘ramning iste'molchi uchun markirovkasi quyidagicha belgilanishi mumkin:

Iste’molchi markalash kodi (P3 ma’lumotlar maydoni)	**Kategoriya/Tavsif**
0	Belgilanmaga
1	Markalangan: iste’molchi yorliqlari qadoqlarda mavjud bo‘lishi kerak. Ular mahsulot yetkazib beriladigan mamlakat talablariga muvofiq bo‘lishi shart.
2	Yorliqlanmagan
3-9	Kodlar ishlatilmagan

3.8.4 Birlamchi qadoq og‘irligi

Birlamchi qadoqdagi mahsulotning vazni 3.8.1-bandda belgilanganidek, uning ichidagi bo‘laklar vaznining yig‘indisiga teng. Vazn, shuningdek, vazn diapazoni sifatida ham ko‘rsatilishi mumkin. Bunday holda vazn diapazonlarining ta’rifi, ularni qo‘llash va tekshirish tartibi xaridor va sotuvchi o‘rtasida kelishilgan bo‘lishi shart.

Birlamchi qadoq vazni kodi (P4 ma’lu-motlar maydoni)	**Kategoriya/Tavsif**
0	Belgilanmagan
1	Vazn diapazoni belgilangan
2	Vazn belgilangan
3-8	Kodlar ishlatilmagan
9	Boshqa

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO‘JALIGI VAZIRLIGI

3.8.5 Ikkilamchi qadoqlash

Ikkilamchi qadoq mahsulotni tashish jarayonida himoya qilish va aniqlash uchun ishlatiladi. Ikkilamchi qadoqlar bitta yoki bir nechta birlamchi qadoqdan iborat bo‘ladi. Ikkilamchi qadoqlar mahsulot yetkazib beriladigan mamlakat talablariga muvofiq markalanishi shart. Ikkilamchi qadoqlash quyidagicha belgilanishi mumkin:

Ikkilamchi qadoqlash kodi (P5 ma’lumotlar maydoni)	**Kategoriya**	**Tavsif**
0	Belgilanmagan	
1	Quti, qoplamasiz va mumlanmagan.	Go‘fra qog‘ozdan tayyorlangan idish. Lenta, tasma yoki boshqa tijoratda qabul qilingan usullar bilan yopiladi.
2	Quti, qoplamali va mumlanmagan.	Go‘fra qog‘ozdan tayyorlangan idish bo‘lib, ichki qismi plastik plyonka xaltasi bilan qoplangan. Lenta, tasma yoki boshqa tijoratda qabul qilingan usullar bilan yopiladi.
3	Quti, qoplamasiz va mumlangan.	Go‘fra qog‘ozdan tayyorlangan quti bo‘lib, suv o‘tkazmasligi uchun mum bilan shimdirilgan va/yoki qoplangan. Lenta, tasma yoki boshqa tijoratda qabul qilingan usullar bilan yopiladi.
4	Idish, qaytariladigan	Yetkazib berilgandan so‘ng qayta ishlash korxonasi (yoki yetkazib beruvchi) tomonidan qaytarib olinadigan plastik yoki boshqa ruxsat etilgan materi-aldan tayyorlangan idish yoki (quti)
5	Katta hajmli idish, qaytarilmaydigan	Yetkazib berilgandan so‘ng qayta ishlovchi tomonidan qaytarib olinmaydigan, gofrokartondan tayyorlangan yirik sig‘imli idish; u mum

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

		bilan shimdirilgan yoki polietilen plyonkali xalta bilan qoplangan bo‘lishi ham, bo‘lmasligi ham mumkin
6	Katta hajmli idish, qaytariladigan	Yetkazib berilgandan so‘ng qayta ishlovchi tomonidan qaytarib olinadigan, plastmassa yoki boshqa ruxsat etilgan materialdan tayyorlangan yirik sig‘imli idish.
7-8	Kodlar ishlatilmagan	
9	Boshqa	

3.8.6 Ikkilamchi qadoq og‘irligi

Ikkilamchi qadoq vazni kilogrammda beshta raqam bilan, bitta o‘nlik xona aniqligida (0000.0 kg) ko‘rsatiladi. Ikkilamchi qadoq vaznidagi yo‘l qo‘yiladigan chetga chiqishlar va vazn diapazonlari 3.8.1-bandda qayd etilganidek, xaridor va sotuvchi tomonidan belgilanadi.

Ikkilamchi qadoq vazni kodi (P6 ma’lumotlar maydoni)	**Kategoriya/Tavsif**
00000	Belgilanmagan
00001-99999	Mahsulot bo‘lagining vaznini kilogrammda beshta raqam bilan, bitta o‘nlik xona aniqligida (0000.0) ko‘rsatilgan.

3.8.7 Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun qadoqlash hamda qadoqlashni kodlash formati

Ma’lumotlar maydoni	**Tavsif**	**Bo‘lim**	**Kodlar oralig‘i**
P1	Bo‘lak vazni	3.8.1	0-9
P2	Birlamchi qadoq	3.8.2	00-99
P3	Birlamchi qadoqning iste’molchi markirovkasi	3.8.3	0-9
P4	Birlamchi qadoq vazni	3.8.4	0-9
P5	Ikkilamchi qadoqlash	3.8.5	0-9
P6	Ikkilamchi qadoq vazni	3.8.6	00000-99999

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

4 Qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun xaridor talablarining BMT YEIK **kodi**

4.1 Kod tuzilmasining tavsifi

Qayta ishlangan parranda go‘shti uchun xaridor talablarining BMT YEIK kodi to‘qqizta maydondan iborat bo‘lib, u 3-bobda belgilangan kodlar hamda «qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar»ning keng tarqalgan savdo namunalari va turlarga oid maxsus standartlarning uyg‘unlashuvidan tashkil topgan.

Nomi	Bo‘lim	Kodlar diapazoni
Turi	3.2	00-99
Go‘sht mahsuloti turi	3.3.4	0-9
Suyak	3.3.2	0-9
Teri	3.3.3	0-9
Qo‘shimcha tarkibiy qismlar	3.4.2	00-99
Go‘shtli yarim tayyor mahsulotlar	3.4.3	0-9
Qayta ishlash jarayonlari	3.4.4	00-99
Ishlov berilgandan keyingi sovitish	3.4.5	0-9
Muvofiqlikni baholash	3.7	0-9

4.2 Xaridor tomonidan belgilangan talablar kodiga misol

Quyidagi misolda tovuq naggetsi tavsiflanadi. Tovuq naggetsi eng yuqori sifat darajasiga ega bo‘lib, uning sifati va savdo standarti xaridor tomonidan belgilangan sertifikatlashtirish organi tomonidan lozim.

Ushbu mahsulot qayta ishlangan parranda go‘shti, shu jumladan pishirishga tayyor mahsulotlar va iste’molga tayyor mahsulotlar uchun belgilangan BMT YEIK standartlariga muvofiq quyidagi xususiyatlarga ega.

Maydon №	Nomi	Talab	Qiymat
1	Turi	Tovuq	70
2	Go‘sht mahsuloti turi	Butun mushak bo’laklari	3
3	Suyaklilik	Suyaksiz	1
4	Teri	Terisiz	4
5	Qo‘shimcha ingredientlar	Qovurg‘a go‘shti	10
6	Go‘shtli yarim tayyor mahsulot	Unlash, qovurma qorishma va uqalash (panirovka)	6
7	Ishlov berish usuli	Qovurish	40
8	Saqlash harorati	Muzlatilgan	6
9	Muvofiqlikni baholash	Sifat va savdo standartiga muvofiqlikni baholash	4

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Ilova: namunalar ro‘yxati[10]

Quyidagi misollar keng tarqalgan tayyorlamalar va mahsulotlardir. Ro‘yxat to‘liq emas.

Ixtisoslashtirilgan seksiyaning so‘roviga binoan qayta ko‘rib chiqish jarayonlari boshlanishi va ro‘yxatga yangi mahsulotlar qo‘shilishi mumkin.

Go‘sht bo‘lagi

“Go‘sht bo‘lagi” mexanik usulda ajratilgan go‘sht, teri va/yoki butun ko‘krak mushagi go‘shtidan iborat bo‘lib, ular ziravorlar va boshqa ingredientlar bilan aralashtiriladi, shaklga keltiriladi, non talqoni va/yoki suyuq qorishma bilan qoplanadi, so‘ngra qovuriladi yoki pishiriladi.

Non talqoniga belangan tovuq kotleti

“Non talqoniga belangan tovuq kotleti” suyaksiz tovuq ko‘krak go‘shti qirindisi va qovurg‘a go‘shti va/yoki boshqa maydalangan yoki shakl berilgan tovuq go‘shtidan iborat bo‘lib, ular ziravorlar va boshqa ingredientlar bilan aralashtiriladi, non talqoni va/yoki suyuq qorishma bilan qoplanadi, so‘ngra qovuriladi yoki pishiriladi

Quyidagi mahsulotlar kiritiladi:

- Tovuq ko‘krak filesini qiyma holiga keltirib tayyorlangan, non uqalari bilan nonlangan, qovurilgan va muzlatilgan tovuq kotletlari
- Tovuq ko‘krak filesidan qiyma holiga keltirib tayyorlangan, non uqalari bilan qoplangan, qovurilgan va muzlatilgan pishirishga tayyor bo‘laklari
- Tovuq ko‘krak filesidan qiyma holiga keltirib tayyorlangan, ichiga qiyma solingan, non uqalari bilan nonlangan, qovurilgan va muzlatilgan yoki boshqa shakldagi mahsulotlar
- Tovuq ko‘krak filesidan qiyma holiga keltirib tayyorlangan, ichiga nachinka solingan,non uqalari bilan nonlangan, qovurilgan va muzlatilgan tovuq kotletlari
- Maydalangan tovuq ko‘krak go‘shtidan tayyorlangan, ko‘katlar, pishloq, sabzavotlar, ziravorlar, mevalar yoki o‘zaro kelishilgan boshqa ingredientlar bilan to‘ldirilgan yoxud ular bilan uyg‘unlashtirilgan tovuq ko‘krak kotleti.
- Suyaksiz shakl berilgan son go‘shtidan tayyorlangan, terili yoki terisiz, suyaklari olingan, ziravorlar va/yoki boshqa ingredientlar bilan aralashtirilgan, qovurilgan yoki pishirilgan tovuq soni kotleti.

[10] UNECE standartlari ixtiyoriy xususiyatga ega va ular har bir mamlakatning me’yoriy-huquqiy talablari hamda bojxona qoidalari bilan to‘liq mos kelmasligi mumkin.

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Non talqoniga belangan tovuq ko‘krak filesi

Non talqoniga belangan tovuq ko‘krak filesi” tarkibida qovurg‘a go‘shti bo‘lgan yoki bo‘lmagan suyaksiz tovuq ko‘krak filesi mavjud bo‘lib, ular ziravorlar va boshqa ingredientlar bilan aralashtiriladi, non talqoni va/yoki suyuq qorishma bilan qoplanadi, so‘ngra qovuriladi yoki pishiriladi.

Quyidagi mahsulotlar kiritiladi:

- Tovuq ko‘krak filesidan qirqib olingan, non uqalari bilan nonlangan, qovurilgan va muzlatilgan tovuq filesi bo‘laklari.
- Suyaksiz parranda go‘shtidan tayyorlangan, ziravorlar bilan ta’mlangan, turli xil marinadlar yoki sous qo‘shilgan, gril chiziqlari tushirilgan, qovurilgan yoki qovurilmagan holdagi, muzlatilgan tabiiy tovuq ko‘krak filesi.
- Tovuq ko‘krak filesidan qirqib olingan, ko‘katlar, pishloq, sabzavotlar, ziravorlar, mevalar yoki o‘zaro kelishilgan boshqa ingredientlar bilan to‘ldirilgan yoxud ular bilan uyg‘unlashtirilgan tovuq ko‘krak filesi.

Non talqoniga belangan tovuq qanoti bo‘laklari

Non talqoniga belangan tovuq qanoti bo‘laklari” tarkibiga ziravorlar va boshqa ingredientlar bilan aralashtirilgan, non talqoni va/yoki klyar bilan qoplangan, qovurilgan yoki pishirilgan tovuq qanoti qismlari va qanotning yuqori suyakli qismi kiradi.

Quyidagi mahsulotlar kiritiladi:

- Parranda go‘shtidan tayyorlangan, suyakli tabiiy qanotlar; non talqoni bilan qoplangan, ziravorlar bilan ta’mlangan, an’anaviy pechda pishirilgan yoki tayyorlangan, muzlatilgan

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI

Sous bilan qoplangan tovuq qanoti bo‘laklari

Sous bilan qoplangan tovuq qanoti bo‘lagi” tarkibida nonlangan yoki nonlanmagan, qisman qovurilgan hamda ma’lum turdagi sous bilan qoplangan tovuq qanoti qismlari va qanotning yuqori suyakli qismi mavjud.

Quyidagi mahsulotlar kiritiladi:

- Parranda go‘shtidan tayyorlangan, suyakli tabiiy qanotlar; nonlanmagan, ziravorlar bilan ta’mlangan, turli marinadlar yoki sous qo‘shilgan, an’anaviy pechda pishirilgan yoki tayyorlangan, muzlatilgan.

Grilda pishirilgan tovuq bo‘laklari

Grilda pishirilgan tovuq tasmalari tarkibiga ziravorlar va boshqa ingredientlar bilan aralashtirilgan, pech va/yoki gril orqali o‘tkazilgan, terili yoki terisiz, suyaksiz tovuq ko‘krak yoki son go‘shtining kesilgan bo‘laklari kiradi

Quyidagi mahsulotlar kiritiladi:

- Parranda go‘shtidan tayyorlangan, suyagi ajratilgan (tabiiy), nonlangan yoki nonlanmagan, ziravorlar bilan ta’mlangan, turli marinadlar yoki sous qo‘shilgan, gril chiziqli yoki chiziqsiz, qovurilgan, bug‘da pishirilgan va keyinchalik muzlatilgan tasmali bo‘laklar

STANDARTLAR INSTITUTI #G7R378A6O4 - 25.09.2026 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGI VAZIRLIGI